YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

28 päivänä lokakuuta 2004 *

Asiassa C-164/01 P,

jossa on kyse EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklaan perustuvasta valituksesta,

joka on pantu vireille 13.4.2001,

G. van den Berg, kotipaikka Dalfsen (Alankomaat), edustajanaan asianajaja E. H. Pijnacker Hordijk,

valittajana,

ja jossa valittajan vastapuolina ovat

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehenään A.-M. Colaert,

ja

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään T. van Rijn, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajina ensimmäisessä oikeusasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit J.-P. Puissochet ja N. Colneric (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.11.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Van den Berg vaatii muutoksenhaussaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-143/97,

Van den Berg vastaan komissio ja neuvosto, 31.1.2001 antaman tuomion (Kok. 2001, s. II-277; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla se hylkäsi hänen EY:n perustamissopimuksen 178 artiklaan ja 215 artiklan toiseen kohtaan (joista on tullut EY 235 artikla ja EY 288 artiklan toinen kohta) perustuvan kanteensa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Viitemäärää koskeva säännöstö

2 Maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisestä luopumista ja lypsykarjan tuotannon muuttamista koskevasta palkkiojärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1977 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1078/77 (EYVL L 131, s. 1) säädetään kaupan pitämisestä luopumista tai tuotannon muuttamista koskevan palkkion maksamisesta tuottajille, jotka sitoutuvat olemaan pitämättä kaupan maitoa tai maitotuotteita viiden vuoden pituisena kaupan pitämisestä luopumisen ajanjaksona, sekä tuottajille, jotka sitoutuvat olemaan pitämättä kaupan maitoa tai maitotuotteita ja muuttamaan lypsykarjan tuotantonsa lihakarjan tuotannoksi neljän vuoden pituisena tuotannon muuttamisen ajanjaksona.

3 Maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 856/84 (EYVL L 90, s. 10) ja asetuksen N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maksun soveltamista maito ja maitotuotealalla koskevista yleisistä säännöistä 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 857/84 (EYVL L 90, s. 13) on otettu 1.4.1984 lähtien käyttöön lisämaksu, jota kannetaan toimitetuista maitomääristä, jotka ylittävät viitemäärän, joka on määritetty kunkin ostajan osalta kullekin jäsenvaltiolle vahvistetun kokonaismäärän mukaisissa rajoissa. Lisämaksusta vapautettu viitemäärä vastaa jäsenvaltion valitseman menettelyn mukaisesti kaikkea joko tuottajan toimittamaa tai meijerin ostamaa maitoa tai maitomäärää vastaavaa tuotetta viitevuoden aikana, joka Alankomaiden osalta on vuosi 1983.

4 Tuottajille, jotka asetuksen N:o 1078/77 mukaisesti antamansa sitoumuksen vuoksi eivät olleet toimittaneet maitoa asianomaisen jäsenvaltion käyttämän viitevuoden aikana, ei ole myönnetty viitemäärää. Näitä tuottajia kutsutaan yhteisesti nimellä SLOM-tuottajat.

5 Yhteisöjen tuomioistuin totesi 28.4.1988 antamissaan tuomioissa asiassa 120/86, Mulder (Kok. 1988, s. 2321; jäljempänä asia Mulder I), ja asiassa 170/86, von Deetzen (Kok. 1988, s. 2355; jäljempänä asia von Deetzen), että asetus N:o 857/84, sellaisena kuin se on täydennettynä asetuksella N:o 1371/84, on pätemätön siltä osin kuin kyseisessä asetuksessa ei ollut säännöksiä viitemäärän myöntämisestä tuottajille, jotka eivät olleet toimittaneet maitoa asianomaisen jäsenvaltion käyttämän viitevuoden aikana asetuksen N:o 1078/77 nojalla antamansa sitoumuksen vuoksi.

6 Näiden tuomioiden jälkeen neuvosto antoi 20.3.1989 asetuksen N:o 857/84 muuttamista koskevan asetuksen (ETY) N:o 764/89 (EYVL L 84, s. 2), joka tuli voimaan 29.3.1989, ja tällä asetuksella tehtiin mahdolliseksi se, että SLOM-tuottajille voitiin myöntää erityinen viitemäärä, joka vastasi 60:ta prosenttia näiden tuottajien tuotannosta niiden 12 kuukauden aikana, jotka edelsivät asetuksen N:o 1078/77 mukaisen kaupan pitämisestä luopumista tai tuotannon muuttamista koskeneen sitoumuksen antamista.

7 Asetuksen N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun lisämaksun soveltamista koskevista yleisistä säännöistä 3 päivänä kesäkuuta 1988 annetun komission asetuksen (EYVL L 139, s. 12), sellaisena kuin se on muutettuna 20.4.1989 annetulla komission asetuksella N:o 1033/89 (EYVL L 110, s. 27), 3 a artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tuottaja jättää asetuksen (ETY) N:o 857/84 3 a artiklan 1 kohdassa tarkoitettua [erityistä viitemäärää] koskevan hakemuksen jäsenvaltion nimeämälle toimivaltaiselle viranomaiselle tämän vahvistamien menettelytapojen mukaisesti ja sillä

edellytyksellä, että tuottaja pystyy osoittamaan hallinnoivansa edelleen kokonaisuudessaan tai osittain samaa tilaa kuin silloin, kun hänen tukihakemuksensa hyväksyttiin komission asetuksen n:o 1391/78 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla."

Viitemäärät tilan siirtämistapauksessa

8 Asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.1985 annetulla neuvoston asetuksella N:o 590/85 (EYVL L 68, s. 1) 7 artiklan 1 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Kun tila myydään, vuokrataan toiselle tai siirretään perinnön kautta, vastaava viitemäärä siirtyy kokonaan tai osittain luovutuksensaajalle, vuokralaiselle tai perilliselle määritettävien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

Luovutettaessa tilukset julkisyhteisölle ja/tai yleisen edun vuoksi, jollei 3 kohdan toisesta alakohdasta muuta johdu, jäsenvaltiot voivat säätää, että siirrettävää tilaa tai sen osaa vastaava viitemäärä asetetaan kokonaan tai osittain luovuttajana olevan tuottajan käyttöön, jos hän aikoo jatkaa maidon tuottamista.

— —

4. Tilanteessa, jossa maanvuokraussopimus on päättymässä ja luovutuksensaajalla ei ole oikeutta uusia vuokrasopimusta vastaavanlaisin ehdoin, jäsenvaltiot voivat säätää, että vuokrattua tilaa vastaava viitemäärä asetetaan kokonaan tai osittain siirtyvän vuokralaisen käyttöön, jos tämä aikoo jatkaa maidon tuottamista."

9 Asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun lisämaksun soveltamista koskevista yleisistä säännöistä 3 päivänä kesäkuuta 1988 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1546/88 (EYVL L 139, s. 12) 7 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

"Asetuksen (ETY) N:o 857/84 7 artiklan mukaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisen artiklan 3 kohdan soveltamista, siirretään tuottajien ja ostajien viitemäärät menettelyssä A ja B sekä suoraan kuluttajille myyvien tuottajien viitemäärät seuraavien edellytysten täyttyessä:

1) Kun koko maatila myydään, vuokrataan toiselle tai se siirtyy perintönä, siirretään vastaava viitemäärä kokonaan maatilan haltuunsa ottavalle tuottajalle;

— —

3) 1 ja 2 alakohtien ja neljännen alakohdan säännöksiä sovelletaan analogisesti eri kansallisten säännösten mukaan muihin siirtotapauksiin, joilla on tuottajalle vastaavanlaisia oikeudellisia vaikutuksia;

4) Kun sovelletaan asetuksen (ETY) N:o 857/84 7 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan ja 4 kohdan säännöksiä, jotka koskevat yhtäältä maa-alueen luovutusta julkisyhteisölle ja/tai julkisen edun vuoksi tai toisaalta päättymässä olevia vuokrasopimuksia, joita ei voida jatkaa vastaavin ehdoin, sille maatilalle tai sellaisen maatilan osalle, joka siirretään tai jonka vuokrasopimusta ei voida jatkaa, kuuluva viitemäärä siirretään kokonaan tai osittain kyseessä olevalle tuottajalle, mikäli tämä aikoo jatkaa maidon tuottamista sillä edellytyksellä, että hänelle näin siirtyneen viitemäärän summa ja sille tilalle, jonka hän ottaa haltuunsa tai jolla hän jatkaa tuotantoaan, kuuluvan viitemäärän summa ei ole suurempi kuin hänellä ennen siirtoa tai vuokrasopimuksen päättymistä ollut viitemäärä".

Korvaus- ja vanhentumisjärjestelmä

10 Yhdistetyissä asioissa C-104/89 ja C-37/90, Mulder ym. vastaan neuvosto ja komissio, 19.5.1992 antamassaan välituomiossa (Kok. 1992, s. I-3061, Kok. Ep. XII, s. I-99; jäljempänä asia Mulder II) yhteisöjen tuomioistuin totesi yhteisön olevan vastuussa vahingosta, joka oli aiheutunut tietyille maidontuottajille, jotka olivat antaneet asetuksen N:o 1078/77 mukaisen sitoumuksen ja jotka sittemmin eivät voineet pitää maitoa kaupan asetuksen N:o 857/84 soveltamisen takia.

11 Tämän tuomion jälkeen neuvosto ja komissio julkaisivat *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 5.8.1992 tiedonannon 92/C 198/04 (EYVL C 198, s. 4; jäljempänä 5.8.1992 päivätty tiedonanto). Tiedonannossa todetaan seuraavaa:

"Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa C-104/89 (Mulder) ja C-37/90 (Heinemann) 19.5.1992 antaman tuomion johdosta yhteisön toimielimet katsovat tarpeelliseksi julkaista asianomaisille seuraavan tiedonannon.

1) Yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että yhteisö on ETY:n perustamissopimuksen 215 artiklan nojalla sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa kaikkia asetuksen (ETY) N:o 857/84 12 artiklan c kohdassa määriteltyjä tuottajia kohtaan, joille on aiheutunut edellä mainitussa tuomiossa tarkoitettu korvattava vahinko sen vuoksi, että he eivät ole voineet saada maitokiintiötä viipymättä sen jälkeen, kun ovat osallistuneet asetuksella (ETY) N:o 1078/77 käyttöön otettuun järjestelmään ja jotka tosiasiallisesti täyttävät kyseisen tuomion mukaiset kriteerit ja edellytykset.

2) Toimielimet sitoutuvat 1 kohdassa mainittuja tuottajia kohtaan 3 kohdassa mainitun määräajan loppuun saakka olemaan esittämättä yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 43 artiklan mukaista, vanhentumista koskevaa prosessiväitettä, mikäli oikeus vahingonkorvaukseen ei vielä ollut vanhentunut ajankohtana, jolloin tämä tiedonanto julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* tai sinä ajankohtana, jolloin tuottaja kääntyi asiassa toimielimen puoleen.

3) Sen takaamiseksi, että 19.5.1992 annetun tuomion oikeusvaikutukset toteutuvat täysimääräisesti, toimielimet tulevat säätämään tällaisille henkilöille maksettavan hyvityksen käytännön yksityiskohdista, mukaan lukien korkoa koskevista kysymyksistä.

Toimielimet täsmentävät, mille viranomaisille ja missä määräajassa vaatimukset on esitettävä. Tuottajille vakuutetaan, etteivät he menetä mahdollisuutta vedota oikeuksiinsa, jos he eivät ennen tämän määräajan alkamista ota yhteyttä yhteisön toimielimiin tai kansallisiin viranomaisiin."

12 Kyseisen 5.8.1992 päivätyn tiedonannon jälkeen neuvosto antoi 22.7.1993 tietyille maidon ja maitotuotteiden tuottajille, jotka eivät ole voineet tilapäisesti harjoittaa toimintaansa, tarjottavasta hyvityksestä asetuksen N:o 2187/93 (EYVL L 196, s. 6).

13 Kyseisen asetuksen 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Hyvitys tarjotaan ainoastaan sellaiselta ajanjaksolta, jonka osalta oikeus vahingonkorvaukseen ei ole vanhentunut.

2. Sen ajanjakson määrittämiseksi, jolta hyvitystä tarjotaan:

a) yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 43 artiklassa määritellyn viiden vuoden pituisen vanhentumisajan katsotaan keskeytyneen sinä päivänä, jolloin hakemus on osoitettu yhteisön toimielimelle tai mikäli kyseessä on yhteisöjen tuomioistuimessa nostettu kanne, sinä päivänä, jona kannekirjelmä on kirjattu yhteisöjen tuomioistuimen asiarekisteriin, viimeistään kuitenkin 5.8.1992, jolloin yhteisön toimielinten tiedonanto julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* N:o C 198/92.

— —"

14 Asetuksen N:o 2187/93 10 artiklan 2 kohdassa säädetään lisäksi seuraavaa:

"Tuottajat toimittavat hakemuksensa toimivaltaiselle toimielimelle. Tuottajan hakemuksen on hylkäämisen uhalla saavuttava toimivaltaiselle toimielimelle viimeistään 30.9.1993. Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 43 artiklan mukai-

nen vanhentumisaika alkaa kaikkien tuottajien osalta kulua uudelleen 1 alakohdassa mainitusta ajankohdasta, jos 1 alakohdan mukaista hakemusta ei ole ennen tätä ajankohtaa toimitettu, lukuun ottamatta sitä tilannetta, että vanhentuminen on katkaistu yhteisöjen tuomioistuimelle osoitetulla kannekirjelmällä sen perussäännön 43 artiklan mukaisesti."

15 EY:n tuomioistuimen perussäännön 43 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Vanhentumisaika sopimussuhteen ulkopuolista yhteisön vastuuta koskevissa asioissa on viisi vuotta tapahtumasta, johon korvausvelvollisuus perustuu. Vanhentumisaika keskeytyy, jos asia pannaan vireille yhteisön tuomioistuimessa tai jos vahinkoa kärsinyt sitä ennen esittää asiassa vaatimuksen asianomaiselle yhteisön toimielimelle. Viimeksi mainitussa tapauksessa asia on 230 artiklan mukaisesti pantava vireille kahden kuukauden kuluessa; 232 artiklan toisen kohdan määräyksiä sovelletaan tarvittaessa."

16 EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan ensimmäisessä ja toisessa kohdassa (joista on tullut EY 232 artiklan ensimmäinen ja toinen kohta) määrätään seuraavaa:

"Jos Euroopan parlamentti, neuvosto tai komissio on tämän sopimuksen vastaisesti laiminlyönyt ratkaisun tekemisen, jäsenvaltiot tai muut yhteisön toimielimet voivat saattaa asian yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi laiminlyönnin toteamiseksi.

Kanne otetaan käsiteltäväksi vain, jos kyseistä toimielintä on ensin kehotettu tekemään ratkaisu. Jollei toimielin ole määritellyt kantaansa kahden kuukauden kuluessa mainitusta kehotuksesta, kanne voidaan panna vireille uuden kahden kuukauden määräajan kuluessa."

17 Yhteisöjen tuomioistuin ratkaisi asian Mulder II osalta kantajien vaatimien korvausten suuruuden yhdistetyissä asioissa C-104/89 ja C-37/90, Mulder ym. vastaan neuvosto ja komissio, 27.1.2000 antamallaan tuomiolla (Kok. 2000, s. I-203).

Alankomaiden lainsäädäntö

18 Alankomaiden kuningaskunta antoi asetusten N:o 764/89 ja N:o 1033/89 nojalla 16.5.1989 päätöksen nimeltä Beschikking Superheffing SLOM-deelnemers (päätös lisämaksusta niille, jotka osallistuvat lypsykarjan teurastus- tai tuotannon muuttamisjärjestelmään; jäljempänä BSD). Päätöksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan väliaikainen viitemäärä voidaan myöntää BSD:n nojalla vain siltä osin kuin "tuottaja hakemuksen tekohetkellä hallitsee edelleen kokonaan tai osittain joko omistajana tai pitkä- tai lyhytaikaisen vuokrasopimuksen nojalla tilaa, jota kaupan pitämisestä luopumista koskeva sitoumus koskee, ja harjoittaa sitä omaan lukuunsa ja omalla riskillään — —."

Tosiseikat

19 Van den Bergin tekemän valituksen taustalla oleva tosiseikat esitetään valituksenalaisen tuomion 14–21 kohdassa seuraavasti:

"14 Kantaja on Alankomaissa toimiva maidontuottaja. Hän oli sitoutunut asetuksen N:o 1078/77 mukaisesti luopumaan maidon kaupan pitämisestä 23.2.1985

saakka eikä näin ollen ollut tuottanut maitoa asetuksen N:o 857/84 mukaisen viitevuoden aikana. Kantaja ei tästä syystä ollut saanut viitemäärää kyseisen asetuksen voimaantulon jälkeen.

15 Kantaja hankki 1.5.1985 maatilan Dalfsenissa (Alankomaat) ja hallinnoi sitä samanaikaisesti alkuperäisen, Wijhessa (Alankomaat) sijaitsevan tilansa kanssa vuoden ajan. Hän myi tilansa Wijhessa 13.5.1986.

16 Kantaja ja 351 muuta maidontuottajaa, jotka eivät olleet toimittaneet maitoa viitevuoden aikana asetukseen N:o 1078/77 perustuvan sitoumuksensa mukaisesti (niin kutsutut SLOM-tuottajat), totesivat 31.3.1989 päivätyssä kirjeessä, jonka niiden asianajaja oli lähettänyt neuvostolle ja komissiolle (tuottajien nimet on esitetty kirjeen liitteessä), yhteisön olevan vastuussa vahingosta, joka oli aiheutunut asetuksen N:o 857/84 pätemättömyydestä, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin oli sen todennut asiassa Mulder I antamassaan tuomiossa. Toimielimet eivät vastanneet tähän kirjeeseen.

17 Kantaja haki uudelleen kiintiön myöntämistä kesäkuussa 1989 asiassa Mulder I annetun tuomion sekä asetuksen N:o 764/89 antamisen seurauksena. Hakemus hylättiin 30.8.1989 sillä perusteella, ettei kantaja hallinnoinut enää samaa maatilaa kuin kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksensa voimassaoloaikana.

18 Kantaja pyrki tuloksetta riitauttamaan hylkäyspäätöksen kansallisissa tuomioistuimissa. Hylkäyspäätös on nyt lainvoimainen.

19 Kantajan asiamies vaati 14.7.1992 päivätyssä kirjeessään vanhentumisajan katkaisemista kantajan sekä 31.3.1989 päivätyn kirjeen liitteessä mainittujen tuottajien osalta kirjeen päivämäärästä lukien. Neuvoston oikeudellisen osaston pääjohtaja vastasi 22.7.1992 päivätyssä kirjeessään, että vanhentumisaika oli alkanut juosta uudelleen niiden 348 tuottajan osalta, jotka eivät olleet nostaneet kannetta, kantaja mukaan lukien. Pääjohtaja myönsi kuitenkin, että 14.7.1992 päivätyssä kirjeessä saattoi olla kyse näiden tuottajien osalta yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 43 artiklassa tarkoitetun vaatimuksen esittämisestä. Pääjohtaja totesi näin ollen, ettei neuvosto vedonnut vanhentumiseen kyseisestä päivämäärästä alkaen aina 17.9.1992 asti, edellyttäen, etteivät kyseisten toimijoiden korvausvaatimukset olleet jo rauenneet vanhentuneina 14.7.1992. Pääjohtaja täsmensi asiaa seuraavasti:

"Tämän määräajan kuluessa toimielimet pyrkivät päättämään yhdessä korvauksen maksamisen käytännön yksityiskohdista yhteisöjen tuomioistuimen tuomion mukaisesti.

Näin ollen ei ole tarpeen nostaa tällä välin kannetta yhteisöjen tuomioistuimessa, jotta vanhentumisaika ei alkaisi kulua uudelleen.

Jos näistä yksityiskohdista ei ole päätetty 17.9.1992 mennessä, neuvosto ilmoittaa Teille, miten toimia."

20 Komissio ilmoitti seuraavaa 10.9.1993 päivätyssä, Alankomaiden viranomaisille osoitetussa kirjeessään, joka käsitteli korvausten maksamista tietyille tuottajille asetuksen N:o 2187/93 mukaisesti:

"Tämän kirjeen liitteenä on esitetty luettelo SLOM-hakijoista, jotka ovat 5.8.1992 julkaistun, yhteisön toimielinten yleisen tiedonannon mukaisesti katkaisseet korvausvaatimuksiinsa sovellettavan vanhentumisajan kulumisen vetoamalla asiassa komissioon, neuvostoon tai yhteisöjen tuomioistuimeen."

21 Kantajan nimi oli kirjattu tähän luetteloon, ja kantajan osalta oli mainittu päivämäärä 31.3.1989 ajankohtana, jolloin vanhentumisaika oli keskeytynyt 5.8.1992 julkaistun tiedonannon perusteella."

Oikeudenkäynti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

20 Van den Berg on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 29.4.1997 toimittamallaan kannekirjelmällä nostanut neuvostoa ja komissiota vastaan sopimussuhteen ulkopuoliseen vastuuseen perustuvan vahingonkorvauskanteen perustamissopimuksen 178 artiklan ja 215 artiklan toisen kohdan mukaisesti.

21 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lykkäsi 24.6.1997 tekemällään määräyksellä asian käsittelyä, kunnes yhdistetyissä asioissa C-104/89 (Mulder ym. v. neuvosto ja komissio) ja C-37/90 (Heinemann v. neuvosto ja komissio) annettaisiin lopullinen päätös. Kun asianosaisia oli kuultu 30.9.1998 pidetyssä epävirallisessa kokouksessa, asian käsittelyä jatkettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtajan 11.3.1999 antaman määräyksen perusteella.

22 Van den Berg vaati kanteessaan yhteisön velvoittamista suorittamaan hänelle vahingonkorvauksena 606 315 Alankomaiden guldenia (NLG) kahdeksan prosentin vuotuisine viivästyskorkoineen kanteen jättämispäivästä lukien.

23 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti kanteen tutkimatta ja velvoitti Van den Bergin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Yhteisön vastuu

24 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on palauttanut valituksenalaisen tuomion 38 kohdassa mieliin ne edellytykset, joiden vallitessa yhteisön vastuu voi syntyä. Se katsoi tuomion 39 ja 40 kohdassa, että tämä vastuu syntyi SLOM-tuottajia kohtaan luottamuksensuojan periaatteen nojalla.

25 Siltä osin kuin on kyse vahingonkorvausvaatimuksesta ajanjaksolta 23.2.1985–13.5.1986, jolloin Van den Berg myi SLOM-tilansa eli tilan, jonka osalta viimeksi mainitut olivat sitoutuneet olemaan pitämättä kaupan maitoa ja maitotuotteita asetuksen N:o 1078/77 nojalla, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 42 kohdassa, että ei ole kiistetty sitä seikkaa, että kantaja ei ole voinut asetuksen N:o 857/84 mukaisesti toimittaa maitoa ja että yhteisö on edellä mainitun oikeuskäytännön mukaisesti vastuussa tästä seikasta aiheutuneesta vahingosta.

26 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkasteli valituksenalaisen tuomion seuraavissa kohdissa sitä, missä määrin 13.5.1986 jälkeen aiheutuneeksi väitetty vahinko oli seurausta siitä, kun kantajalle ensimmäisen kerran kieltäydyttiin myöntämästä kiintiötä vuonna 1985.

27 Tältä osin se totesi valituksenalaisen tuomion 44–46 kohdassa seuraavaa:

"44 On aiheellista muistaa, että kantaja on luovuttanut SLOM-tilansa vuonna 1986 ja siirtänyt tuotantotoiminnan toiselle tilalle taloudellisen tehokkuuden lisäämiseksi. Tästä kantajan vapaaehtoisesta ratkaisusta voidaan täysin selkeästi päätellä, että se ei ole ollut mitenkään sidoksissa kiintiön epäämiseen kantajalta, kun hänen sitoumuksensa luopua kaupan pitämisestä päättyi vuonna 1985.

45 Asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.1985 annetulla neuvoston asetuksella N:o 590/85 (EYVL L 68, s. 1) 7 artiklan 1 kohdan sekä asetuksen N:o 1546/88 7 artiklan valossa voidaan päätellä, että myös sellaisen maidontuottajan tilanteessa, joka ei ole sitoutunut luopumaan kaupan pitämisestä tai muuttamaan toimintansa luonnetta, mahdollisuudet siirtää kiintiö yhdeltä tilalta toiselle on rajattu koskemaan yhtäältä tilusten luovutusta julkisyhteisölle ja/tai julkisen edun vuoksi (7 artiklan 1 kohta) ja toisaalta maanvuokraussopimuksia, jotka ovat päättymässä vastaavanlaisissa olosuhteissa vailla uusimismahdollisuutta (7 artiklan 4 kohta).

46 Jos oletettaisiinkin pitävän paikkansa, että tuottajat, joilla oli käytössään viitemäärä, saattoivat markkinointivuonna 1985–1986 siirtää sen Alankomaiden hallintokäytännön mukaisesti, kyse on yhteisön lainsäätäjälle vieraasta tilanteesta ja Alankomaiden viranomaisten tehtävänä olisi ollut tarvittaessa kohdella kantajaa siten, ettei häntä syrjittäisi."

28 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 47 kohdassa, että asetuksen N:o 764/89 voimaantulon jälkeen kantajan vaatimus saada kyseisen säädöksen perusteella kiintiö hylättiin asetuksen N:o 1546/88 3 a artiklan 1 kohdan nojalla, jonka mukaan viitemäärän myöntäminen edellytti sen osoittamista, että tuottaja hallinnoi vaatimuksen esittämishetkellä kokonaisuudessaan tai osittain SLOM-tilaa.

29 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi tätä toimenpidettä valituksenalaisen tuomion 48 kohdassa seuraavasti:

"Päinvastoin kuin kantaja väittää ja kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo useassa tilanteessa todennut (ks. erityisesti asiassa C-98/91, Herbrink, 27.1.1994 annettu tuomio; Kok. 1994, s. I-223), tämä vaatimus rajoittuu siihen, että erityisten

viitemäärien määrää koskevissa asioissa sovelletaan asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 1 kohdan mukaista periaatetta, jonka mukaan viitemäärä siirretään sen maa-alan mukana, jonka perusteella viitemäärä on myönnetty (13 kohta). Näin ollen kantaja ei voi väittää, että tämän vaatimuksen soveltaminen häneen olisi luottamuksensuojan periaatteen vastaista siitä syystä, ettei hän ollut saattanut SLOM-tilansa luovutushetkellä ennakoida sitä, että tällaista edellytystä sovellettaisiin."

30 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki valituksenalaisen tuomion 49–50 kohdassa seuraavat päätelmä:

"49 Koska kantajan suorittama SLOM-tilan myynti ei ollut seurausta kiintiön epäämisestä laittomasti vuonna 1985 ja koska myynti ei ollut tapahtunut asetuksessa N:o 857/84 säädettyjen siirtomahdollisuuksien mukaisesti, yhteisö ei ole vastuussa syistä, joiden vuoksi kantaja ei ollut voinut saada asetuksen N:o 764/89 mukaista kiintiötä, eikä myöskään tästä asiasta kantajalle aiheutuneesta vahingosta.

50 Kantajalle viitemäärän epäämisestä aiheutunut vahinko on näin ollen voinut kestää ainoastaan 13.5.1986 saakka."

Vanhentuminen

31 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkasteli valituksenalaisen tuomion 58–60 kohdassa niitä edellytyksiä, joiden mukaisesti vanhentumiseen voidaan vedota. Se on todennut, että edellytykset vahingonkorvauskanteen nostamiseksi

yhteisöä vastaan täyttyivät ja vanhentumisaika alkoi kulua 23.2.1985 lukien, jolloin Van den Bergiin sovellettiin asetusta N:o 857/84. Se totesi, että käsiteltävänä olevassa tapauksessa oikeus vahingonkorvaukseen on siis syntynyt useiden peräkkäisten ajanjaksojen kuluessa, jotka alkoivat jokaisena päivänä, jona kantaja ei voinut pitää maitoa kaupan.

32 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi EY:n tuomioistuimen perussäännön 34 artiklan nojalla riidanalaisen päätöksen 61 kohdassa, että vanhentumisaika päättyy viisi vuotta 13.5.1986 jälkeen — kyseinen päivämäärä oli SLOM-tilan myyntipäivä — eli 13.5.1991, jollei sitä ole keskeytetty ennen tätä päivämäärää.

33 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi vanhentumisajan mahdollisen katkeamisen osalta valituksenalaisen tuomion 63 kohdassa, että kantaja ei voi vedota EY:n tuomioistuimen perussäännön 43 artiklassa tarkoitettuun vanhentumiseen katkeamiseen toimielimille osoitetun 31.3.1989 päivätyn kirjeen perusteella, sillä kirjettä ei seurannut kanteen nostaminen yhteisöjen tuomioistuimessa.

34 Van den Bergin väite, jonka mukaan sen vuoksi, että häneen sovelletaan 5.8.1992 julkaistua tiedonantoa, neuvosto ja komissio ovat sitoutuneet olemaan vetoamatta vanhentumiseen 31.3.1989 eli siitä ajankohdasta lukien, jona kantaja oli ottanut toimielimiin yhteyttä, on hylätty valituksenalaisen tuomion 65–67 kohdassa seuraavasti:

"65 Tältä osin on muistettava, että luopuminen 5.8.1992 päivättyyn kirjeeseen sisältyneestä vanhentumiseen vetoamisesta oli yksipuolinen toimi, jonka päämääränä oli rajoittaa nostettujen kanteiden määrää rohkaisemalla tuottajia odottamaan asetuksella N:o 2187/93 käyttöön otettavaa kiinteämääräisten hyvitysten järjestelmää (asia [T-222/97], Steffens v. neuvosto ja komissio, [tuomio 25.11.1998], [Kok. 1998, s. II-4175] 38 kohta).

66 Tiedonanto koski nimenomaan tuottajia, joiden oikeudet korvauksiin eivät olleet ehtineet vanhentua sinä päivämääränä, jolloin tiedonanto julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä,* tai ajankohtana, jolloin ne olivat jo ottaneet yhteyttä johonkin toimielimistä — —. Jälkimmäisellä maininnallaan vastaajat tarkoittivat tuottajia, jotka olivat ottaneet toimielimiin yhteyttä ennen kyseisen tiedonannon julkaisemista vedotakseen asiassa Mulder II annetun tuomion perusteella oikeuksiinsa saada vahingonkorvausta ja joita toimielimet olivat pyytäneet luopumaan vahingonkorvauskanteiden nostamisesta kiinteämääräisten hyvitysten järjestelmää koskevaa asetusta odotettaessa. Mainin-nan avulla oli tarkoitus säilyttää näiden tuottajien oikeudet korvauksiin.

67 On aiheellista todeta, että vastaajat eivät ole koskaan vastanneet 31.3.1989 päivättyyn kirjeeseen ja että nämä eivät kyseisenä ajankohtana tehneet minkäänlaista sitoumusta kantajaan nähden. Kantaja ei näin ollen voi vedota 5.8.1992 julkaistuun tiedonantoon."

35 Valituksenalaisen tuomion 68–70 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on hylännyt Van den Bergin väitteen, jonka mukaan kantajan nimi oli luettelossa, jonka komissio oli lähettänyt Alankomaiden viranomaisille 10.9.1993 päivätyssä kirjeessään eli sen jälkeen kun asetus N:o 2187/93 oli tullut voimaan ja jossa luetellaan tuottajat, jotka hyötyivät siitä, että komissio oli 5.8.1992 julkaistussa tiedonannossa sitoutunut olemaan vetoamatta vanhentumiseen (jäljempänä 10.9.1993 päivätty luettelo).

36 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 69 kohdassa seuraavaa:

"— — kyseinen luettelo lähetettiin kansallisille viranomaisille siksi, että näille haluttiin ilmoittaa, mistä päivästä alkaen vaatimusten vanhentuminen oli katkennut, siltä varalta, että niille osoitettaisiin korvausvaatimuksia asetuksessa N:o 2187/93

säädetyn siirtojärjestelmän mukaisesti. Luettelossa ei eritelty SLOM-tuottajia, jotka saattoivat saada lopullisen viitemäärän ja jotka näin ollen saattoivat hyötyä siirtoehdotuksesta asetuksen N:o 2187/93 mukaisesti, niistä, jotka kantajan tavoin olivat jääneet ilman kiintiötä eivätkä tämän vuoksi kuuluneet kyseisen siirtojärjestelmän piiriin. Kantajan nimi oli näin ollen virheellisesti luettelossa."

37 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin täsmensi valituksenalaisen tuomion 70 kohdassa, että tämä virhe ei kuitenkaan ollut sellainen, että kantaja voisi sen seurauksena vakuuttua siitä, että 5.8.1992 julkaistussa tiedonannossa ollut sitoumus koskisi häntä ja että kantajan vaatimuksen vanhentuminen olisi ollut katkennut 31.3.1989 alkaen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan kyseisen luettelon lähettämisajankohtana eli 10.9.1993 kantajan olisi jo pitänyt tietää, ettei hän hyötyisi asetuksen N:o 2187/93 mukaisesta siirtoehdotuksesta ja että kyseinen sitoumus ei näin ollen koskenut häntä.

38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisen tuomion 71 kohdassa väitteen syrjinnän olemassaolosta ja totesi, että neuvoston ja komission kanta kanteen vanhentumiseen ei merkitse, että komissio olisi kohdellut kantajaa syrjivästi muihin, hyvitystarjouksia saaneisiin SLOM-tuottajiin nähden, sillä kuten edellä 69 kohdassa on todettu, kantajan tilanne eroaa niiden tuottajien tilanteesta, jotka hyötyvät asetuksesta N:o 2187/93.

39 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, ettei Van den Bergin väitteitä, joiden mukaan komission oikeudellisen osaston virkamies olisi vahvistanut puhelimessa kantajan neuvonantajalle, että 31.3.1989 päivätty kirje oli asiakirja, joka katkaisi vanhentumisen, ole mitenkään näytetty toteen.

Asianosaisten vaatimukset ja kumoamisperusteet

40 Van den Berg vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin:

— kumoaa valituksenalaisen päätöksen

— palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi

— velvoittaa neuvoston ja komission korvaamaan kummassakin oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

41 Neuvosto vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin:

— jättää valituksen osittain tutkimatta ja joka tapauksessa hylkää sen kokonaisuudessaan perusteettomana ja

— velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

42 Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin:

— ensisijaisesti toteaa valituksen perusteettomaksi

— toissijaisesti jättää vahingonkorvauskanteen tutkimatta ja

— velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

43 Van den Berg esittää valituksenalaisen tuomion kumoamista koskevan vaatimuksensa tueksi kolme valitusperustetta.

44 Valittaja vetoaa ensimmäisessä valitusperusteessaan siihen, että perustamissopimuksen 215 artiklan toista kohtaa on rikottu, luottamuksensuojan periaatetta on loukattu ja perusteluvelvollisuus on laiminlyöty sekä siihen, että syy-yhteyttä on tulkittu virheellisesti, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on arvioinut yhteisön vastuun virheellisesti katsoessaan, että viimeksi mainitun syyksi ei voida lukea vahinkoa, jonka valittaja väittää kärsineensä 13.5.1986 jälkeen.

45 Van den Berg väittää toisessa ja kolmannessa valitusperusteessaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on loukannut yhdenvertaisuusperiaatetta, oikeusvarmuuden periaatetta, luottamuksensuojan periaatetta sekä laiminlyönyt perusteluvelvollisuuden, koska se on jättänyt huomioon ottamatta olennaisia tosiseikkoja arvioidessaan kysymystä vanhentumisesta tai on esittänyt ne selvästi virheellisesti.

Tältä osin valittaja katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jättänyt toteamatta, että komissio on luopunut mahdollisuudesta vedota vanhentumiseen tiettyjä SLOM-tuottajia vastaan, joihin valittaja kuuluu, ja on katsonut virheellisesti, että hänen vaatimuksensa on täysin vanhentunut.

Valitus

Ensimmäinen valitusperuste

46 Van den Berg riitauttaa ensimmäisessä valitusperusteessaan sen oikeudellisen arvioinnin, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on esittänyt valituksenalaisen tuomion 43–50 kohdassa, joissa käsitellään sitä, päättyykö yhteisön vastuu häneen nähden sinä päivänä, kun hän siirsi alkuperäisen tilansa ja juuri tästä syystä.

47 Van den Berg esittää tämän ensimmäisen valitusperusteen yhteydessä kolme väitettä. Niiden mukaan ensiksikin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jättänyt huomioon ottamatta yhteisön ja jäsenvaltioiden toimeenpanoelinten välisen tehtävien ja toimivallan jaon, toiseksi luottamuksensuojan periaatetta on loukattu ja edellä mainittu asiassa Herbrink annettu tuomio on jätetty huomioon ottamatta siltä osin kuin kysymys on sen asetuksessa N:o 1033/89 asetetun edellytyksen noudattamisesta, jonka mukana SLOM-tuottajalla on edelleen oltava joko kokonaan tai osittain hallinnassaan alkuperäinen tila, ja kolmanneksi syy-yhteyttä koskevaa edellytystä on sovellettu virheellisesti.

48 Ensimmäistä ja kolmatta väitettä, jotka on syytä käsitellä yhdessä, tarkastellaan tämän tuomion 49–62 kohdassa ja toista väitettä tarkastellaan 63–73 kohdassa.

Ensimmäinen ja kolmas väite

— Van den Bergin väitteet

49 Ensimmäisessä väitteessään, joka koskee yhteisön ja jäsenvaltioiden toimeenpanoelinten välisen tehtävien ja toimivallan jaon huomioon ottamatta jättämistä, Van den Berg riitauttaa erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 46 kohdassa esittämän arvioinnin siltä osin kuin kysymys on "tavallisiin tuottajiin" eli niihin, joilla on käytössään viitemäärä, sovellettavasta "säännöstöstä". Valittajan oikeuksien arvioimisessa merkitystä ei ole sillä, johtuvatko kysymyksessä olevat säännöt suoraan yhteisön asetuksista vai sisältyvätkö ne kansallisiin täytäntöönpanotoimenpiteisiin, kun otetaan huomioon, että viimeksi mainitut ovat yhteensoveltuvia yhteisön säännöstön kanssa.

50 Esiin tulee kysymys siitä, ovatko yhteisön toimielimet silloin, kun ne ovat antaneet erityisiä viitemääriä koskevan säännöstön SLOM-tuottajien hyväksi, sellaisena kuin se sisältyy asetuksiin N:o 764/89 ja N:o 1033/89, oikeudellisesti sidottuja kohtelemaan SLOM-tuottajia mahdollisimman yhdenvertaisesti muiden kotimaisten tuottajien kanssa.

51 Van den Berg toteaa, että hän ei ymmärrä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 46 kohdassa esittämää lausumaa, jonka mukaan "Alankomaiden viranomaisten tehtävänä olisi ollut tarvittaessa kohdella kantajaa siten, ettei häntä syrjittäisi". Sinänsä pitää paikkansa, että Alankomaiden viranomaisten olisi pitänyt kohdella häntä syrjimättä, mutta kysymys on siitä, antaako yhteisön säännöstö näille viranomaisille mahdollisuuden tähän. Valittaja toteaa, että tilanne nimenomaan ei ollut tällainen. Tämän toteamuksen taustalla oleva — oikeudellisesti virheellinen — edellytys on se, että asetusten N:o 764/89 ja N:o 1033/89 täytäntöönpanossa viimeksi mainituilla on mahdollisuus myöntää hänelle viitemäärä yhdenvertaisuusperiaatteen nojalla.

52 Kolmannessa väitteessä todetaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on soveltanut virheellisesti viitemäärän epäämisen ja väitetyn vahingon välistä syy-yhteyttä koskevaa edellytystä. Van den Berg väittää, että toisin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, sen, että häneltä evättiin vuonna 1989 erityinen viitemäärä, ei voida katsoa johtuvan siitä, että hän siirsi tilansa, vaan tämän epäämisen on katsottava johtuvan sovellettavasta yhteisön säännöstöstä, joka johtaa siihen, että häntä on tältä osin kohdeltu eri tavalla kuin "tavallisia tuottajia". Hänen mukaansa periaatteena on, että hänen suorittamansa kaltaisella tilan siirrolla ei ole negatiivisia seurauksia tällaiselle tuottajalle.

53 Van den Berg viittaa erityisesti väitettyyn alankomaalaiseen hallintokäytäntöön, jossa sallitaan maidontuottajien, jotka ovat saaneet asetuksen N:o 857/84 nojalla viitemäärän, siirtää tilansa harjoittamisen paikasta toiseen menettämättä tätä viitemäärää siellä edellytyksellä, että nämä kaksi tilan harjoittamispaikkaa kuuluvat yhteen ja samaan maitotilaan vähintään yhden vuoden ajan. Hän väittää, että tämä käytäntö on yhteisön oikeuden mukainen. Hänen mukaansa tämän yhdenmukaisuuden vuoksi vahinko, jonka hän väittää kärsineensä alkuperäisen tilansa myynnin jälkeen aina asetuksen N:o 764/89 voimaantuloon asti, aiheutuu yhteisön toimielimistä.

54 Se, että häneltä vuonna 1989 evättiin tämän asetuksen nojalla erityinen viitemäärä, ei johdu siitä, että hän siirsi tilansa. Tämän epäämisen pitäisi katsoa johtuvan sovellettavasta yhteisön säännöstöstä, joka johtaa siihen, että häntä SLOM-tuottajana on kohdeltu eri tavoin kuin "tavallista tuottajaa".

55 Van den Berg toteaa, että hän ei ymmärrä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ajatusta syy-yhteydestä. Se on soveltanut syy-yhteyden arviointiperustetta alkuperäisen lisämaksua koskevan säännöstön ja tilan vuonna 1986 tapahtuneen siirron väliseen yhteyteen. Tällaista yhteyttä ei varmasti ole. Hänen mukaansa edellytetty syy-yhteys koskee yhteisön lainsäätäjän lainvastaisen toimen ja hänen itsensä kärsimän ansionmenetyksen välistä suhdetta.

— Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

56 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on aivan oikein todennut valituksenalaisen tuomion 43 kohdassa, että on tutkittava, missä määrin 13.5.1986 jälkeen aiheutuneeksi väitetty vahinko on ollut seurausta siitä, että kantajalta ensimmäisen kerran evättiin kiintiö vuonna 1985. Siltä osin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut, että SLOM-tilan myynti ei ole ollut seurausta tästä epäämisestä, tämä toteamus on käsitettävä siten, että kyseistä myyntiä ei tule pitää lenkkinä tämän saman epäämisen aiheuttamassa tapahtumaketjussa.

57 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 55 ja 56 kohdassa, yhteisön toimielimen toimi on vahingon aiheuttaja silloin, kun voidaan osoittaa välitön syy-yhteys tämän toimen ja kärsityn vahingon välillä. Vaadittua syy-yhteyttä ei enää ole, jos vahinko olisi tapahtunut myös ilman kyseistä yhteisön toimielimen toimea.

58 Vaikka Van den Berg olisi saanut viitemäärän asetuksen N:o 857/84 nojalla, hän ei olisi voinut tilaa myytäessä siirtää viitemäärää uuteen tilaan valituksenalaisen tuomion 45 kohdassa esitetyistä syistä. Näin ollen alkuperäisen tilan myynnin jälkeen mahdollisesti syntyneen vahingon alkuperä ei ole viitemäärän lainvastainen epääminen sen jälkeen, kun kaupan pitämisestä pidättymiseen oli sitouduttu.

59 Väitettä, joka perustuu väitettyyn alankomaalaiseen hallintokäytäntöön, ei voida hyväksyä. Sille ei ole mitään perustaa siinä yhteisön maidon lisämaksua koskevassa säännöstössä, jota sovellettiin Van den Bergin tilan myyntiajankohtana.

60 Siltä osin kuin kysymys on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamuksesta, jonka mukaan Alankomaiden viranomaisten tehtävänä olisi ollut tarvittaessa kohdella kantajaa siten, ettei häntä syrjittäisi, valituksenalaisen tuomion 46 kohdasta ilmenee selvästi, että toteamus on luonteeltaan ylimääräinen. Valitusperusteet, jotka kohdistuvat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion sellaisiin perusteluihin, joilla ei ole vaikutusta asian ratkaisuun, on suoralta kädeltä hylättävä, koska tuomiota ei voida kumota niiden perusteella (ks. asia C-82/01 P, Aéroports de Paris v. komissio, tuomio 24.10.2002, Kok. 2002, s. I-9297, 41 kohta).

61 Siltä osin kuin Van den Berg väittää, että sen, että häneltä evättiin vuonna 1989 asetuksen N:o 764/89 nojalla erityinen viitemäärä, ei pidä katsoa johtuvan siitä, että hän siirsi tilansa, hänen väitteensä perustuvat myös olettamaan, jonka mukaan viitemäärän saaneet tuottajat ovat voineet säilyttää sen väitetyn alankomaalaisen hallintokäytännön mukaisesti myös siinä tapauksessa, että heidän alkuperäinen tilansa myydään. Kuten tämän tuomion 59 kohdasta ilmenee, tällaiselle käytännölle ei ole mitään perustetta yhteisön lainsäädännössä.

62 Edellä esitetystä seuraa, että Van den Bergin ensimmäisen valitusperusteensa tueksi esittämät ensimmäinen ja kolmas väite on hylättävä.

Toinen väite

— Van den Bergin väitteet

63 Van den Berg arvostelee toisessa väitteessään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että tämä on valituksenalaisen tuomion 48 kohdassa loukannut luottamuksensuojan periaatetta. Hänen mukaansa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin näyttää katsoneen, että kantaja ei voi vedota tähän periaatteeseen, koska luottamus, johon vedotaan, ei ansaitse tällaista suojaa.

64 Van den Berg toteaa, että hän vetoaa luottamukseen, joka kohdistui siihen, että häntä ei kohdella eri tavoin kuin viitemäärän saanutta tuottajaa, eli että hänelle ei aseteta erityisiä rajoituksia ainoastaan sen vuoksi, että hän on SLOM-tuottaja. Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut juuri tämän luottamuksen perustelluksi edellä mainitussa asiassa Herbrink annetussa tuomiossa. Tältä osin Van den Berg perustaa väitteensä erityisesti viimeksi mainitun tuomion 15 kohtaan.

65 Hän väittää, että ajankohtana, jolloin hän siirsi tilansa, hän saattoi lisäksi perustellusti olettaa, että häntä ei tämän jälkeen vuonna 1989 kohdeltaisi taannehtivin vaikutuksin eri tavoin kuin "tavallista tuottajaa".

— Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

66 Asiassa Mulder I annetun tuomion 24 kohdasta seuraa, että Van den Berg on voinut perustellusti olettaa, että hänelle ei aseteta rajoituksia, jotka vaikuttavat juuri sen vuoksi, että hän on käyttänyt yhteisön lainsäädännön eli asetuksella N:o 1078/77 käyttöön otetun maidon ja maitotuotteiden kaupasta pitämisen luopumista koskevia maksuja koskevan säännöstön tarjoamia mahdollisuuksia.

67 Kun otetaan huomioon, että tuottajiin, jotka ovat tosiasiallisesti saaneet asetuksen N:o 857/84 nojalla viitemäärän, sovelletaan alkuperäisen tilan myynnin jälkeen samoja seurauksia kuin niitä, joita Van den Berg arvostelee, viimeksi mainitulle ei ole erityisesti hänen asemassaan SLOM-tuottajana asetettu rajoituksia kysymyksessä olevassa asiayhteydessä.

68 Edellä mainittu asiassa Herbrink annettu tuomio ei millään tavoin muuta tätä arviointia. Tältä osin on palautettava mieleen, että yhteisöjen tuomioistuin on kyseisen tuomion 15 kohdassa luottamuksensuojan periaatetta soveltaen todennut siirtyvän vuokraajan oikeuden jatkaa erityisestä viitemäärästä hyötymistä siltä osin kuin jäsenvaltio on käyttänyt yhteisön säännöstössä tätä varten säädettyä mahdollisuutta sellaista samassa tilanteessa olevaa vuokraajaa kohtaan, jolla on asetuksen N:o 857/84 2 artiklan nojalla myönnetty viitemäärä.

69 Väitetty alankomaalainen hallintokäytäntö ei voi olla perusteena sille, että tuottajalla on perusteltu luottamus siihen, että yhteisö toimii tämän käytännön mukaisesti. Van den Berg olisi voinut odottaa mainittua kohtelua, jonka nojalla hän olisi voinut säilyttää erityisen viitemäärän alkuperäisen tilan siirron jälkeen ainoastaan tilanteessa, jossa, samalla tavalla kuin edellä asiassa Herbrink annetussa tuomiossa kysymyksessä olevassa säännöstössä, sovellettavassa olevassa yhteisön säännöstössä olisi säädetty tällaisesta toimivaltaisten kansallisten viranomaisten mahdollisuudesta, tai jos yhteisö itse olisi ennalta luonut tilanteen, joka olisi voinut luoda tältä osin perustellun luottamuksen (ks. asia C-22/94, Irish Farmers Association ym., tuomio 15.4.1997, Kok. 1997, s. I-1809, 19 kohta ja asia C-107/97, Rombi ja Arkopharma, tuomio 18.5.2000, Kok. 2000, s. I-3367, 67 kohta). Käsiteltävänä olevassa tapauksessa tilanne ei kuitenkaan ole tällainen.

70 Van den Bergin perusteltua luottamusta ei ole loukattu myöskään vuonna 1989.

71 Asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3a artiklan 1 kohdassa säädetty edellytys, jonka mukaan tuottajan on pystyttävä osoittamaan hallinnoivansa edelleen kokonaisuudessaan tai osittain samaa tilaa kuin palkkion hakemisen ajankohtana, kuuluu näiden sääntöjen alaan, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on aivan oikein ilmaissut valituksenalaisen päätöksen

45 ja 48 kohdassa ja jotka pätevät kaikkien maidontuottajien osalta. Näiden sääntöjen mukaan viitemäärä lähtökohtaisesti siirtyy sen maan mukana, jonka perusteella se on myönnetty (ks. erityisesti em. asia Herbrink, tuomion 13 kohta) ja kiintiö on mahdollista siirtää tilalta toiselle vain poikkeuksellisesti.

72 Tästä seuraa, että ei voida katsoa, että kyseinen edellytys olisi otettu käyttöön taannehtivasti, vaan SLOM-tuottajan tuli, tullakseen kohdelluksi samalla tavoin kuin ne tuottajat, joille oli myönnetty viitemäärä, odottaa edellä mainitun kaltaisen edellytyksen soveltamista.

73 Näin ollen toista väitettä ei voida hyväksyä.

74 Edellä esitetystä seuraa, että Van den Bergin valituksensa tueksi esittämä ensimmäinen valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

Toinen ja kolmas valitusperuste

Van den Bergin lausumat

75 Van den Berg täsmentää, että hänen toinen valitusperusteensa koskee yksinomaan kanteen vanhentumista siltä osin kuin se koskee ajanjaksoa 5.8.1992 saakka. Hän väittää, että komissio on tietyn SLOM-tuottajaryhmän osalta, johon hän kuuluu, luopunut oikeudesta vedota vanhentumiseen, tai ainakin, että se on omasta syystään menettänyt oikeutensa vedota vanhentumiseen hänen osaltaan. Hän perustaa

väitteensä lisäksi vanhentumisen katkaisevaan toimeen eli 31.3.1989 päivättyyn kirjeeseen, jolla hän itse ja 351 muuta alankomaalaista ja irlantilaista SLOM-tuottajaa ilmoittivat, että he katsoivat yhteisön olevan vastuussa heille asetuksen N:o 857/84 pätemättömyydestä aiheutuneesta vahingosta, kuten yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa Mulder I.

76 Neuvosto ja komissio julkaisivat erityisesti tämän kirjeen huomioon ottaen asiassa Mulder II annetun tuomion jälkeen tiedonannon 5.8.1992. Viimeksi mainitun tuomion vaikutusten osalta yhtäältä kantajan ja mainittujen 351 muun SLOM-tuottajan ja toisaalta neuvoston ja komission välisissä keskusteluissa täsmennettiin SLOM-tuottajien nimissä selvästi, että toimielimet eivät voineet vedota vanhentumiseen, koska tapausta, joka johti asiassa Mulder II annettuun tuomioon, pidettiin pilottimenettelynä koko kyseisten tuottajien ryhmän kannalta. Kyseinen tiedonanto muotoiltiin tarkoituksella laajemmaksi kuin EY:n tuomioistuimen perussäännön 43 artiklan sanamuoto ja siinä oleva virkkeen osa "mikäli oikeus vahingonkorvaukseen ei vielä ollut vanhentunut ajankohtana — — jolloin tuottaja kääntyi asiassa jonkin toimielimen puoleen" kattaa 31.3.1989 päivätyn kirjeen.

77 Van den Bergin mukaan sillä, että 5.8.1992 päivätyssä tiedonannossa ei tehdä eroa sen ajankohdan mukaan, jolloin kyseiset tuottajat kääntyivät ensimmäisen kerran jonkin kyseessä olevan yhteisön toimielimen puoleen, on ratkaiseva merkitys. Tässä tiedonannossa ei tehdä eroa sen mukaan, onko yhteydenotto tapahtunut ensimäistä kertaa vuonna 1989, 1990, 1991 vai 1992. Hän päättelee tästä, että kyseisen tiedonannon mukaan on täysin selvää, että yhteisöllä itsellään ei ole oikeutta vedota vanhentumiseen ajalta ennen 5.8.1992 ketään sellaista maidontuottajaa kohtaan, joka on kääntynyt jonkin toimielimen puoleen ennen tätä päivämäärää, riippumatta siitä, milloin vahingonkorvausvaatimus on esitetty.

78 Van den Berg katsoo, että 5.8.1992 päivätyn tiedonannon sanamuotoon perustuvan tulkinnan mukaan vanhentumiseen ei vedottu ketään 10.9.1993 päivätyssä luettelossa mainittua SLOM-tuottajaa kohtaan, jolle oli tehty siirtoehdotus asetuksen N:o 2187/93 mukaisesti.

79 Van den Berg väittää, että on lisäksi kiistatonta, että sopimusneuvotteluissa, joita vuoden 1993 jälkeen käytiin niiden SLOM-tuottajien kanssa, joihin ei sovellettu asetusta N:o 2187/93, mutta joihin nähden yhteisön vastuu oli kuitenkin tunnustettu, komissio ei myöskään vedonnut vanhentumiseen silloin, kun kysymyksessä oleva SLOM-tuottaja oli mainittu niiden tuottajien luettelossa, jotka olivat vedonneet tähän vastuuseen 31.3.1989 päivätyssä kirjeessä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on virheellisesti jättänyt ottamatta tämän seikan esiin valituksenalaisessa tuomiossa. Se ei myöskään ole maininnut, että komissio on asiassa T-179/96 R, Antonissen vastaan neuvosto ja komissio, määräys 29.11.1996 (Kok. H. 1996 s. II-1641), antamassaan vastauskirjelmässä luopunut vanhentumiseen nojautuvasta perusteesta sen jälkeen, kun kyseisessä asiassa kysymyksessä olevan tuottajan asiamies toi esiin 31.3.1989 päivätyn kirjeen sanamuodon.

80 Van den Berg riitauttaa lopuksi valituksenalaisen tuomion 72 kohdassa olevan toteamuksen, joka koskee alankomaalaisten SLOM-tuottajien asiamiehen ja erään komission oikeudellisen yksikön virkamiehen välistä yhteydenpitoa. Hänen mukaansa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on virheellisesti hyväksynyt sen, että hänellä on todistustaakka viimeksi mainitun palveluksessa olevan virkamiehen lausumien osalta. Kysymyksessä olevia lausumia, joista komissio on esittänyt yhteenvedon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen antamassaan vastauksessa, on pidettävä ainakin peiteltynä tunnustamisena.

81 Van den Bergin mukaan kolmas valitusperuste koskee myös sitä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointia, jonka mukaan hän ei voi vedota 5.8.1992 päivättyyn tiedonantoon siltä osin kuin kysymys on vanhentumisen katkeamisesta tämän päivämäärän jälkeen.

82 Hän väittää valituksenalaisen tuomion 62 ja 63 kohdan osalta, että hän ei ole vanhentumisen katkaisemiseksi vedonnut EY:n tuomioistuimen perussääntöön, vaan 5.8.1992 päivättyyn tiedonantoon. Hän on katsonut tiedonannon sanamuodon huomioon ottaen, että yhteisö on luopunut oikeudestaan vedota vanhentumiseen häntä kohtaan, kun otetaan huomioon, että hänen osaltaan "oikeus vahingonkorvaukseen ei vielä ollut vanhentunut ajankohtana — — jolloin tuottaja kääntyi asiassa jonkin toimielimen puoleen", koska hän oli kääntynyt toimielinten puoleen jo 31.3.1989.

83 Van den Berg arvostelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta myös siitä, että se ei ole valituksenalaisen tuomion 66 ja vastaavasti 67 kohdassa huomioinut yhtäältä 5.8.1992 päivätyn tiedonannon ja EY:n tuomioistuimen perussäännön 43 artiklan välistä ristiriitaa eikä toisaalta sitä, millä tavoin komissio suhteissaan 31.3.1989 päivätyssä kirjeessä lueteltuihin SLOM-tuottajiin tulkitsi ja sovelsi tätä tiedonantoa. Hänen mukaansa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin erottelee tuottajat, "jotka olivat ottaneet toimielimiin yhteyttä ennen kyseisen tiedonannon julkaisemista vedotakseen asiassa Mulder II annetun tuomion perusteella oikeuksiinsa saada vahingonkorvausta ja joita [vastaajat] olivat pyytäneet luopumaan vahingonkorvauskanteiden nostamisesta kiinteämääräisten hyvitysten järjestelmää koskevaa asetusta odotettaessa", sekä tuottajat, joille ei ollut esitetty tällaista pyyntöä. Hänen mukaansa tiedonannon sanamuoto ei kuitenkaan millään tavoin mahdollista tällaisen eron tekemistä.

84 Valittajan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on asettanut omat näkemyksensä sekä 5.8.1992 päivätyn tiedonannon sanamuodon sijaan että siltä osin, miten sitä tosiasiallisesti sovellettiin 31.3.1989 päivätyn kirjeen asiayhteydessä. Näin tehdessään se on vakavasti laiminlyönyt yhdenvertaisuuden, oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteita sekä perusteluvelvollisuutta Van den Bergiin nähden. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei esitä mitään uskottavaa seikkaa, jonka perusteella voitaisiin selittää, minkä vuoksi valittajaa voidaan tai häntä tulee kohdella syrjivästi suhteessa kaikkiin niihin muihin SLOM-tuottajiin nähden, joiden osalta komissio on selvästi myöntänyt, että he vetoavat yhdessä sekä 31.3.1989 päivättyyn kirjeeseen että 5.8.1992 päivättyyn tiedonantoon vanhentumisen katkaisemiseksi.

85 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on hänen mukaansa valituksenalaisen tuomion 68 ja 69 kohdassa jättänyt huomiotta 10.9.1993 päivätyn, komission Alankomaiden viranomaisille osoittaman luettelon merkityksen. Tämä on lisävahvistusta sille, että komissio luopui 5.8.1992 päivätyllä tiedonannolla oikeudestaan vedota vanhentumiseen kaikkia niitä kohtaan, joiden nimissä 31.3.1989 päivätty kirje oli lähetetty toimielimille. Van den Berg myöntää, että hän itse ei tiennyt tästä luettelosta, mutta toteaa, että SLOM-tuottajille oli tiedotettu siitä, että komissio oli Alankomaiden viranomaisten kanssa käymässään kirjeenvaihdossa nimenomaisesti myöntänyt, että vanhentuminen katkesi 31.3.1989 päivätyllä kirjeellä.

86 Van den Berg riitauttaa tämän toteamuksen valossa myös valituksenalaisen tuomion 70 kohdan. Tässä kohdassa ilmaistaan muun muassa ajatus siitä, että ne SLOM-tuottajat, jotka eivät kuulu asetuksen N:o 2187/93 soveltamisalaan — myös 31.3.1989 päivätyn kirjeen kontekstin ulkopuolella — eivät missään tapauksessa voi johtaa oikeuksia taannehtivin vaikutuksin 5.8.1992 päivätystä tiedonannosta, koska viimeksi mainitun oletetaan olevan osoitettu vain niille tuottajille, joiden oikeus vahingonkorvaukseen on nimenomaisesti tunnustettu vuonna 1993 samalla asetuksella. Hän katsoo, että kyseisen tiedonannon viimeksi mainittu tulkinta on absurdi. Hänen mukaansa on vaikea ymmärtää, millä tavoin yksipuolisesti (vuonna 1992) tehty lupaus voidaan peruuttaa tai sitä voidaan rajoittaa myöhemmin (vuonna 1993) annetulla lausumalla.

87 Van den Berg katsoo, että itse ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimenkin mukaan, joka on tunnustanut yhteisön vastuun häntä kohtaan, hän kuuluu 5.8.1992 päivätyn tiedonannon alaan.

88 Katsottuaan virheellisesti, että Van den Bergin kanne oli täysin vanhentunut 30.9.1993, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole voinut käsitellä kysymystä siitä, onko ja jos, niin miltä osin, tapahtunut osittainen vanhentuminen 30.9.1993 ja

sen päivän, jolloin hän nosti vahingonkorvauskanteensa, eli 29.4.1997 välisenä aikana. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tulee lopulta tutkia tämä kysymys sen jälkeen, kun yhteisöjen tuomioistuin on palauttanut tämän asian sen käsiteltäväksi.

89 Van den Berg katsoo, että vaikka hänen kanteensa katsottaisiinkin osittain vanhentuneeksi, sitä ei voida katsoa kokonaan vanhentuneeksi. Kaikkein epäedullisimmassakin tapauksessa se olisi vanhentunut 3 vuoden, 6 kuukauden ja 29 päivän ajan. Koska hänelle aiheutunut vahinko alkoi ilmetä 23.2.1985, hänellä on oikeus saada korvausta ainakin siitä vahingosta, jonka hän on kärsinyt 24.8.1988 jälkeen. Koska tämä vahinko jatkuu tälläkin hetkellä, yhteisön vastuu häntä kohtaan on edelleen olemassa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

90 Toisen ja kolmannen valitusperusteen yhteydessä esitetty pääasiallinen väite perustuu siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi arvioinut 5.8.1992 päivättyä tiedonantoa virheellisesti. Van den Berg arvostelee tuomioistuinta pääasiallisesti siitä, että se ei ole tehnyt tästä tiedonannosta asianmukaisia oikeudellisia johtopäätöksiä.

91 Tällainen kysymys muodostaa oikeuskysymyksen, joka täten voidaan saattaa yhteisöjen tuomioistuimen valvonnan alaiseksi valituksella (asia C-470/00 P, parlamentti v. Ripa de Meana ym., tuomio 29.4.2004, Kok. 2004, s. I-4167, 41 kohta).

92 Siltä osin kuin kysymys on tuottajista, joiden oikeus vahingonkorvaukseen ei ollut vielä vanhentunut silloin, kun he kääntyivät jonkin toimielimen puoleen, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on, kuten valituksenalaisen tuomion 66 ja

67 kohdasta ilmenee, tulkinnut 5.8.1992 päivättyä tiedonantoa siten, että se koskee ainoastaan niitä henkilöitä, joita kyseiset toimielimet olivat pyytäneet luopumaan vahingonkorvauskanteiden nostamisesta kiinteämääräisten hyvitysten järjestelmää koskevaa asetusta odotettaessa.

93 Tämä arviointiperuste ei johdu 5.8.1992 päivätystä tiedonannosta. Vaikka oletettaisiinkin, että neuvosto ja komissio olisivat ehdottaneet kyseisen tiedonannon alaan tulevien tuottajien piirin rajoittamista tällä tavoin, ne eivät ole ilmaisseet tätä aikomustaan tiedonannossa. Näin ollen Van den Berg saattoi perustellusti olettaa kuuluvansa niiden tuottajien joukkoon, joihin nähden kyseiset toimielimet olivat luopuneet vetoamasta vanhentumiseen kysymyksessä olevan tiedonannon mukaisesti.

94 Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on virheellisesti päätellyt, että Van den Berg ei voi vedota 5.8.1992 päivättyyn tiedonantoon. Tämä virhetulkinta huomioon ottaen ei ole enää tarpeen tutkia kantajan väitteitä siitä, että 10.9.1993 päivätty luettelo ja erään komission oikeudellisen yksikön virkamiehen lausumat tukevat hänen tulkintaansa kyseisestä tiedonannosta.

95 Vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämät perustelut olisivat joltain osin yhteisön oikeuden vastaisia, valitus on kuitenkin hylättävä, jos tuomiolauselman tueksi on esitetty sellaisia muita perusteluita, että siitä ilmenevä lopputulos on perusteltu (ks. asia C-30/91 P, Lestelle v. komissio, tuomio 9.6.1992, Kok. 1992, s. I-3755, 28 kohta; asia C-210/98 P, Salzgitter v. komissio, tuomio 13.7.2000, Kok. 2000, s. I-5843, 58 kohta ja asia C-312/00 P, komissio v. Camar ja Tico, tuomio 10.12.2002, Kok. 2002, s. I-11355, 57 kohta).

96 Tältä osin on huomattava, että 5.8.1992 päivätyn tiedonannon mukaan toimielimet sitoutuvat olemaan esittämättä vahingonkorvausvaatimuksen vanhentumista koskevaa prosessiväitettä "tämän tiedonannon 3 kohdassa mainitun määräajan päättymiseen saakka".

97 Kyseisen 3 kohdan mukaan toimielimet selvittävät yksityiskohtaiset käytännön säännöt korvausten suorittamiseksi asianomaisille tuottajille. Kyseisen kohdan toisessa virkkeessä todetaan, että "toimielimet täsmentävät, mille viranomaiselle ja missä määräajassa vaatimukset on esitettävä".

98 Nämä yksityiskohtaiset säännöt otettiin käyttöön asetuksella N:o 2187/93, jonka 10 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan toisessa virkkeessä säädetään, että "tuottajan hakemuksen on hylkäämisen uhalla saavuttava toimivaltaiselle toimielimelle viimeistään 30.9.1993".

99 Kyseisessä 5.8.1992 päivätyssä tiedonannossa ilmaistu luopuminen vanhentumista koskevan prosessiväitteen tekemisestä päättyi siis 30.9.1993. Tämän päivämäärän jälkeen tiedonanto ei enää ollut esteenä sille, että toimielimet esittävät väitteen Van den Bergin esittämän vahingonkorvausvaatimuksen vanhentumisesta. Vaikka Van den Berg ei kuulunutkaan niihin tuottajiin, jotka täyttivät kyseisen asetuksen mukaisen korvaustarjouksen saamisen edellytykset, hänellä ei ollut mitään syytä uskoa, että toimielimet olisivat siltä osin kuin kysymys oli hänen oikeudestaan vahingonkorvaukseen, luopuneet vetoamasta vanhentumiseen ilman aikarajoitusta. Viimeksi mainittujen tahto luopua vanhentumiseen vetoamisesta vain rajoitetusti ilmenee selvästi 5.8.1992 päivätyn tiedonannon 2 kohdasta.

100 Kyseinen tiedonanto ei vaikuta siten, että alkaisi kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika 30.9.1993 lukien. Se on pikemminkin ymmärrettävä siten, että tilanteessa, jossa — kuten käsiteltävänä olevassa tapauksessa — asetuksen N:o 2187/93 10 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu hakemus ei ole saapunut toimivaltaiselle viranomaiselle 30.9.1993 mennessä, neuvosto ja komissio ovat päättäneet vanhentumisaikaa laskettaessa olla ottamatta huomioon ajanjaksoa sen päivän, jolloin tuottaja on kääntynyt jonkin yhteisön toimielimen puoleen vedoten vahingonkorvausta koskevaan oikeuteensa, joka ei vielä ollut vanhentunut, ja 30.9.1993 välillä.

101 Siltä osin kuin kysymys on niiden vahinkojen vanhentumisajasta, jotka Van den Berg kärsi sen vuoksi, että häneltä evättiin viitemäärä 23.2.1985 lukien 13.5.1986 saakka eli hänen SLOM-tilansa myyntipäivään saakka, on muistettava, että kysymys on, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 60 kohdassa todennut, jatkuvasti aiheutuneesta vahingosta, joka toistui päivittäin ja oikeus vahingonkorvaukseen on siis syntynyt useiden peräkkäisten ajanjaksojen kuluessa, jotka alkoivat jokaisena päivänä, jona maitoa ei voitu pitää kaupan. Näin ollen EY:n tuomioistuimen perussäännön 43 artiklan mukainen viiden vuoden määräaika alkoi ensimmäisenä päivänä eli 23.2.1985 kärsityn vahingon osalta 24.2.1985 ja vahingon viimeisen konkretisoitumispäivän eli 13.5.1986 osalta 14.5.1986. On riidatonta, että Van den Berg nosti kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vasta 29.4.1997. Näin ollen, vaikka suljettaisiin pois 31.3.1989 päivätyn kirjeen vastaanottamisen ja 30.9.1993 välinen aika, viiden vuoden vanhentumisaika oli jo kulunut päivänä, jolloin kyseinen kanne nostettiin.

102 Toisin kuin Van den Berg väittää, 31.3.1989 päivätty kirje ei katkaissut vanhentumista pysyvästi. Kun otetaan huomioon, että tätä kirjettä ei seurannut kanteen nostaminen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa EY:n tuomioistuimen perussäännön 43 artiklassa kanteen nostamiselle asetetussa määräajassa, kirjeeseen ei voida enää vedota vanhentumisen katkaisemisen perusteeksi.

103 Näin ollen Van den Bergin oikeudet vahingonkorvaukseen olivat vanhentuneet silloin, kun hän nosti kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

104 Van den Berg on esittänyt väitteensä siitä, että yhdenvertaisuusperiaatetta on loukattu sellaisen argumentaationsa yhteydessä, jolla on pyritty osoittamaan, että hän voi vedota 5.8.1992 päivättyyn tiedonantoon. Hän ei väitä, että komissio olisi luopunut esittämästä vanhentumiseen perustuvaa oikeudenkäyntiväitettä niiden tuottajien osalta, joiden oikeudet olivat vanhentuneet huolimatta 5.8.1992 päivätyn tiedonannon vaikutuksista heidän edukseen, eikä väitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi tehnyt tältä osin oikeudellisen virheen.

105 Kaikkien edellä esitettyjen seikkojen perusteella valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

106 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista, jos valitus on perusteeton. Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan valitusasiaan 118 artiklan nojalla, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Van den Berg on hävinnyt asiansa ja koska neuvosto ja komissio ovat vaatineet valittajan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut, hänet on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Van den Berg velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset